

w04-Lab

Conditionals

Part I

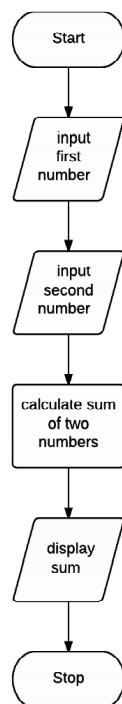
Assembled for 204111
by Kittipitch Kuptavanich

Branching Programs

- โปรแกรมที่เราได้พัฒนาขึ้นมาก่อนหน้านี้ มีลักษณะเป็น **Straight-line Programs**
 - ดำเนินการเป็นเส้นตรงจากบนลงล่าง
 - เช่นการหาผลบวกของตัวเลข 2 จำนวน
 - นอกจาก Pseudocode แล้วเราสามารถใช้ **Flowchart** ในการวางโครงสร้างโปรแกรม

<https://en.wikipedia.org/wiki/Flowchart>

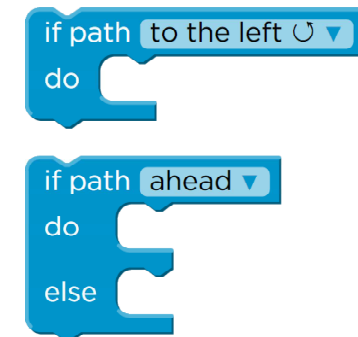
Shape	Line	Input/Output	Process	Terminal
→	▭	▭	▭	▭
Name	Line	Input/Output	Process	Terminal
Usage				

Basic Program Instructions

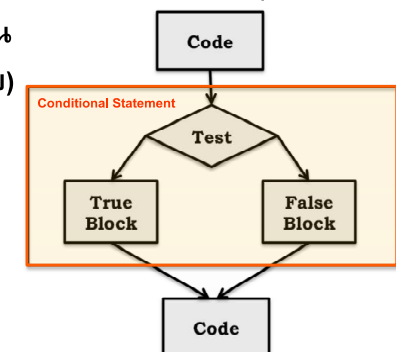
A few **basic instructions** appear in just about every language:

- Input
- Output
- Math
- Conditional Execution**
- Repetition

Branching Programs [2]

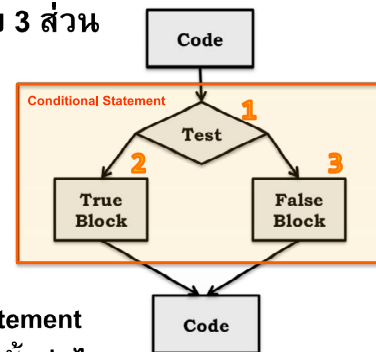
- ในการพัฒนาโปรแกรม หลาย ๆ ครั้งที่เราจำเป็นต้องมีการพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ และออกแบบโปรแกรมให้ทำงานต่างกันไปตามเงื่อนไขนั้น ๆ
- เมื่อโปรแกรมทำงานมาถึงชุดคำสั่งที่มีการตรวจสอบเงื่อนไข (Test Expression) ก็จะทำให้การแตกการทำงาน (Branching) ออกเป็น 2 กิ่ง (หรือ 2 สาย)

Branching Programs [3]

- Condition Statement ประกอบด้วย 3 ส่วน

- Test
- Block of Code when Test is True
- Optional Block when Test is False

- หลังจากการดำเนินการ conditional statement แล้ว ก็จะดำเนินการในชุดคำสั่งหลังจากนั้นต่อไป

- ในภาษา Python Conditional Statement จะอยู่ในรูป

```

if Boolean expression:
    block of code
else:
    block of code
  
```

Boolean Expressions

- Boolean Expression คือ Expression ที่มีค่าเป็น True (จริง) หรือ False (เท็จ)

```

>>> 5 == 5
True
>>> 5 == 6
False
  
```

- ค่า True หรือ False เป็นค่าเฉพาะที่มาจากชนิดข้อมูล bool (และไม่ใช่ string)

```

>>> type(True)
<class 'bool'>
>>> type(False)
<class 'bool'>
  
```

Boolean Expressions [2]

- เครื่องหมาย == เป็นหนึ่งใน Operator ทางความสัมพันธ์ (Relational Operator)

- Relational Operator อื่น ๆ ได้แก่

```

x != y    # x is not equal to y
x > y     # x is greater than y
x < y     # x is less than y
x >= y    # x is greater than or equal to y
x <= y    # x is less than or equal to y
  
```

- หากต้องการเขียน Expression ข้ามบรรทัด สามารถทำได้โดยการใช้เครื่องหมาย Backslash \ หรือวงเล็บ ()

```

>>> x = 8
>>> (x + 4 < 10 and
x % 2 != 1)
False
  
```

```

>>> x = 8
>>> x + 4 < 10 and \
x % 2 != 1
False
  
```

Boolean Expressions [2]

- Floating-point Number Comparisons

```

>>> print(0.1 + 0.1 == 0.2)
True # True, but...

>>> print(0.1 + 0.1 + 0.1 == 0.3)
False

>>> print(0.1 + 0.1 + 0.1)
0.3 # seems ok

>>> print((0.1 + 0.1 + 0.1) - 0.3)
5.55111512313e-17 # (tiny, but non-zero!)
  
```

- ค่าที่เก็บในตัวแปรชนิด float เป็นค่าประมาณ!!

Floating-Point Numbers and `almost_equal()`

```

09 d1 = 0.1 + 0.1 + 0.1
10 d2 = 0.3
11 print(d1 == d2)           # still False, of course
12 epsilon = 10 ** -10
13 print(abs(d2 - d1) < epsilon) # True!
14
15 # Once again, using an almostEqual function
16 # (that we will write)
17
18 def almostEqual(d1, d2, epsilon=10 ** -10):
19     return abs(d2 - d1) < epsilon
20 d1 = 0.1 + 0.1 + 0.1
21 d2 = 0.3
22 print(d1 == d2)           # still False, of course
23 # True, and now packaged in a handy reusable function!
24 print(almostEqual(d1, d2))

```

9

Logical Operator

- ในภาษา Python มี ตัวดำเนินการทางตรรกะ (Logical Operator) 3 ตัว ได้แก่ `and`, `or` และ `not`
- ความหมายของ Operator ทั้งสามตัวตรงกับความหมายในภาษาอังกฤษ

เราสามารถใช้วงเล็บเพื่อช่วยทำให้เงื่อนไขอ่านง่ายขึ้น

 - `(x > 0) and (x < 10)`
 - `(n % 2 == 0) or (n % 3 == 0)`
- ตัวอย่างเช่น
 - `x > 0 and x < 10` จะเป็นจริงก็ต่อเมื่อ `x` มากกว่า 0 และ น้อยกว่า 10 (ในกรณีนี้สามารถเขียน `0 < x < 10` ได้)
 - `n % 2 == 0 or n % 3 == 0` จะเป็นจริงเมื่อ เงื่อนไขใดตัวหนึ่ง (หรือทั้ง 2 ตัว) เป็นจริง
- โดยทั่วไปแล้ว Operands ของ Logical Operator ควรเป็น Boolean Expression แต่ในภาษา Python Logical Value ของตัวเลขใดๆ ที่มีค่าไม่เป็น 0 จะมีค่าเป็น True


```
>>> 17 and True
True
```

10

Operator Precedence [2]

Operator	Description
<code>(expressions...), [expressions...], {key: value...},{expressions...}</code>	Binding or tuple display, list display, dictionary display, set display
<code>x[index], x[index:index], x(arguments...), x.attribute</code>	Subscription, slicing, call, attribute reference
<code>**</code>	Exponentiation
<code>+x, -x, ~x</code>	Positive, negative, bitwise NOT
<code>*, /, //, %</code>	Multiplication, division, remainder
<code>+, -</code>	Addition and subtraction
<code><<, >></code>	Shifts
<code>&</code>	Bitwise AND
<code>^</code>	Bitwise XOR
<code> </code>	Bitwise OR
<code>in, not in, is, is not, <, <=, >, >=, !=, ==</code>	Comparisons, including membership tests and identity tests
<code>not x</code>	Boolean NOT
<code>and</code>	Boolean AND
<code>or</code>	Boolean OR
<code>if - else</code>	Conditional expression
<code>lambda</code>	Lambda expression

high
↓
low
11

Short-Circuit Evaluation

- หากพิจารณา Truth Table ของ Expression `p or q`
- จะพบว่า กรณีเดียวที่ Expression จะมีค่าเป็น False คือกรณีที่ `p` และ `q` เป็น False ทั้งคู่
 - ดังนั้นหาก หากพบว่า Operand ตัวแรก (`p`) มีค่าเป็น True เราสรุปได้ว่า Expression นี้จะ Evaluate เป็น True โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาค่าของ `q`
 - กรณี `p` มีค่าเป็น False เป็นกรณีเดียวที่ต้องพิจารณาค่า `q`
- การ Evaluate ค่าโดยพิจารณา Operand บางส่วนเท่าที่จำเป็นแล้วให้ผลลัพธ์ทันที เรียกว่า **Short Circuit Evaluation**
- ภาษา Programming หลายๆ ภาษา ใช้การ Evaluate ในลักษณะนี้
- เช่นเดียวกันกับการพิจารณา Expression `p and q`
 - ทำ Short Circuit Evaluation ได้ทันทีเมื่อพบว่า `p` มีค่าเป็น _____ และจะ Evaluate Expression เป็น _____

p	q	p ∨ q
T	T	T
T	F	T
F	T	T
F	F	F

p	q	p ∧ q
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	F

12

Short-Circuit Evaluation [2]

```
>>> x = 1
>>> y = 0
>>> print((y != 0) and ((x / y) != 0)) # Works!
False
>>> print(((x / y) != 0) and (y != 0)) # Crashes!
...
ZeroDivisionError: division by zero

>>> print((y == 0) or ((x / y) == 0)) # Works!
True
>>> print(((x / y) == 0) or (y == 0)) # Crashes!
...
ZeroDivisionError: division by zero
```

14

Short-Circuit Evaluation [3]

```
25 def isPositive(n):
26     result = (n > 0)
27     print("isPositive(", n, ") =", result)
28     return result
29
30
31 def isEven(n):
32     result = (n % 2 == 0)
33     print("isEven(", n, ") =", result)
34     return result
35
36 print("Test 1: isEven(-4) and isPositive(-4)")
37 print(isEven(-4) and isPositive(-4)) # Calls both
38 print("-----")
39 print("Test 2: isEven(-3) and isPositive(-3)")
40 print(isEven(-3) and isPositive(-3)) # Calls only one
```

15

Truth Value Testing

- Variable หรือ Literals ทุกตัวมี Truth Value ทั้งหมด (สามารถ Evaluate เป็น True หรือ False ได้)
- Value ดังต่อไปนี้ Evaluate เป็น False (ที่เหลือเป็น True)
 - None
 - False
 - zero of any numeric type, for example, 0, 0.0, 0j.
 - any empty sequence, for example, '', (), [].
 - any empty mapping, for example, {}.
 - instances of user-defined classes, if the class defines a `__bool__()` or `__len__()` method, when that method returns the integer zero or bool value False.

16

Truth Value Testing [2]

- Operation และฟังก์ชัน Built-in ใดๆ ที่มีการคืนค่าเป็น Boolean จะคืนค่า
 - 1 หรือ True ถ้าเป็นจริง และ
 - 0 หรือ False ถ้าเป็นเท็จ เสมอ
- ข้อยกเว้น Operator and และ or จะคืนค่าเป็น Operand ตัวใดตัวหนึ่ง (พิจารณาแบบ Short Circuit Evaluation)

```
>>> 23 and 35
35
>>> 0 and -23
0
>>> True and 5
5
```

```
>>> False and 5
False
>>> (1 and 2) or 42
2
>>> (1 and 0) or 42
42
```

17

Boolean Arithmetic

```
02 # In numeric expressions...
03 #   True is treated as 1
04 #   False is treated as 0
05
06 # So...
07 print(5 * True) # 5
08 print(5 * False) # 0
09 print(5 + True) # 6
10 print(5 + False) # 5
```

- ไม่ควรใช้ Boolean Arithmetic เนื่องจากทำให้ Code อ่านยาก แต่หากจำเป็นต้องมีการ Cast ชนิด ด้วยฟังก์ชัน `int()` ก่อน

```
07 print(5 * int(True)) # 5
08 print(5 * int(False)) # 0
09 print(5 + int(True)) # 6
10 print(5 + int(False)) # 5
```

18

Conditional Execution

- ชุดคำสั่งเงื่อนไขที่มีรูปแบบที่ง่ายที่สุด

```
if Boolean expression:
    block of code
```

- เราเรียก Boolean Expression ในกรณีนี้ว่า Condition
- if Statement มีลักษณะเหมือน Function Definition คือ
 - มีส่วนบรรทัดแรกเป็น Header (ตามด้วย Colon `:`) และมีส่วน Body ที่ต้องย่อหน้า
 - เราเรียก Statement ในลักษณะนี้ว่า Compound Statement
 - ในบางกรณี (เช่น ในกรณีออกแบบ หรือ debug โปรแกรม) เราอาจต้องการให้ชุดคำสั่งในส่วนของ Body ยังไม่ต้องทำอะไร
 - สามารถใช้คำสั่ง `pass` ได้

```
if x < 0:
    pass
```

Think Python: How to Think Like a Computer Scientist

19

Conditional Execution [2]

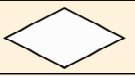

Example 1

today is Sat.	Statement
YES	"Stay home and watch TV series"
NO	

Statement

- ถ้าวันนี้เป็นวันเสาร์
- อยู่บ้านดู Series

<https://en.wikipedia.org/wiki/Flowchart>

Shape		
Name	Decision	Connector
Usage		

20

Conditional Execution [3]

- เราสามารถมีการตัดสินใจเงื่อนไขต่อกันเป็นลำดับได้ เช่น

Pseudocode

เปิดตู้เย็น

if นมหมด **then**

 เพิ่มนมในรายการจ่ายตลาด

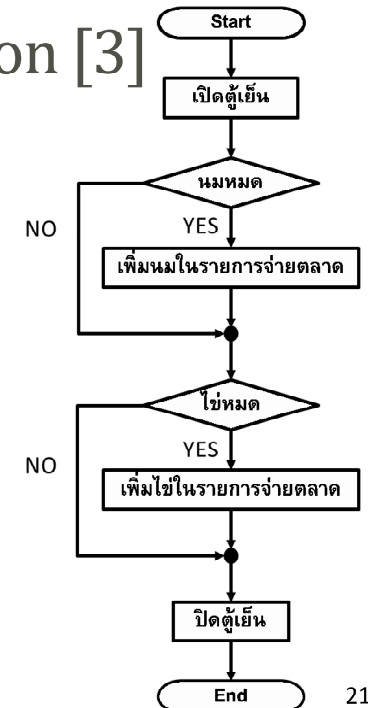
endif

if ไข่หมด **then**

 เพิ่มไข่ในรายการจ่ายตลาด

endif

ปิดตู้เย็น

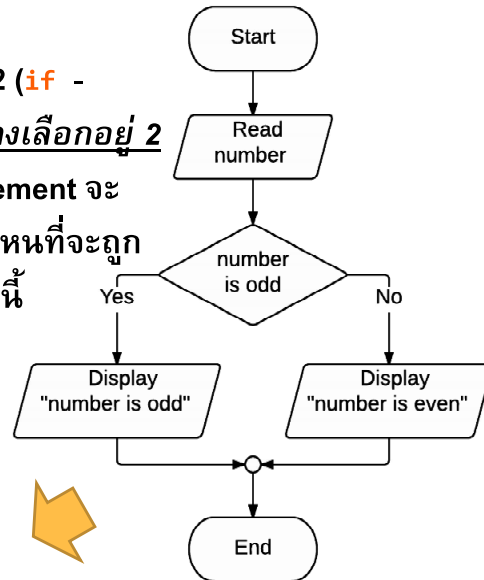
21

Alternative Execution

- **if Statement** ในรูปแบบที่ 2 (**if - else**) คือมีชุดคำสั่งที่เป็นทางเลือกอยู่ 2 ชุด โดยที่ **Conditional Statement** จะเป็นตัวกำหนดว่า คำสั่งชุดไหนที่จะถูกดำเนินการ โดยมีรูปแบบดังนี้

```
if Boolean expression:
    block of code
else:
    block of code
```

```
if _____:
    _____
else:
    _____
```

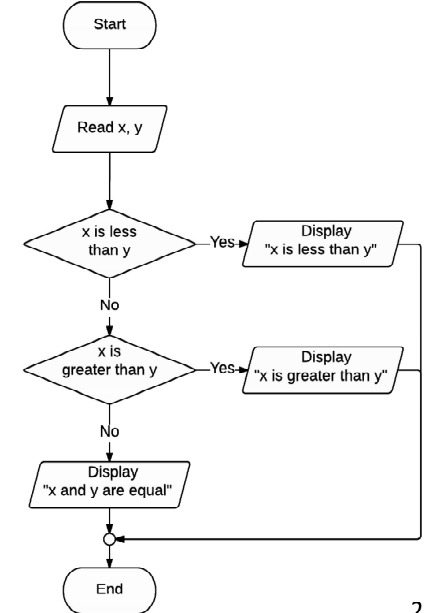

22

Chained Conditionals

- ในบางกรณี ทางเลือกที่เป็นไปได้ อาจมีมากกว่า 2 ทาง เราสามารถใช้ **chained condition (if - elif - else)** เพื่อรองรับเงื่อนไขการตัดสินใจในลักษณะนี้
- **elif** คือตัวย่อของ "else if"
- จากตัวเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมด ชุดคำสั่งเพียง 1 ชุดเท่านั้นที่จะถูกดำเนินการ

```
if Boolean expression:
    block of code
elif Boolean expression:
    block of code
else:
    block of code
```

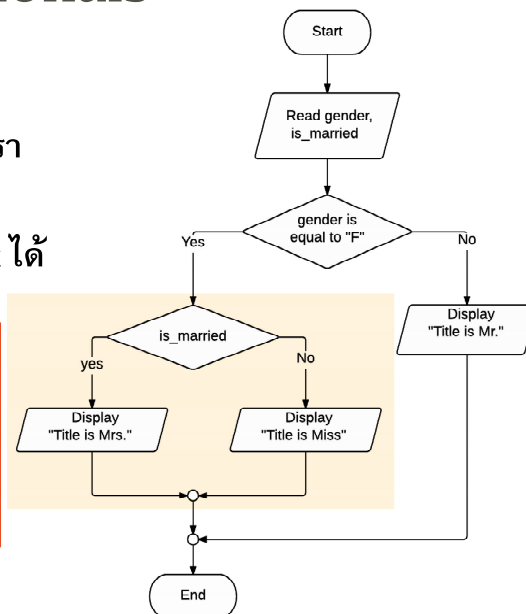

23

Nested Conditionals

- ภายในกิ่งใด ๆ ของ **Conditional Statement** เราสามารถมี **Conditional Statement** ซ้อนอีก **Block** ได้

```
if Boolean expression:
    if Boolean expression:
        block of code
    else:
        block of code
else:
    block of code
```


24

Practice 1: 12 Hour Time Format

- (Lab_04_1_5XXXXXXXXX.py) ให้เขียนฟังก์ชัน `twelve_hr_time(hour, min)` ที่รับข้อมูลเลขจำนวนเต็ม `hour` ($0 \leq hour \leq 23$) และ `min` ($0 \leq min \leq 59$) แล้วแสดงผลเวลาในรูปแบบ 12 ชั่วโมง โดยให้เขียน function ทดสอบเอง ภายในเงื่อนไข `if __name__ == '__main__':`

Input	Output
8 30	8:30 am
20 30	8:30 pm

25

The `datetime` Module

- เราสามารถใช้งาน Module `datetime` เพื่ออ่านข้อมูลวันที่และเวลาปัจจุบันได้

```
>>> from datetime import date, datetime
>>> date.today().day
1
>>> date.today().month
9
>>> date.today().year
2015
>>> datetime.now().hour
18
>>> # Try also .minute .second .microsecond (1/1,000,000)
```

<https://docs.python.org/3/library/datetime.html>

26

Practice 2: 12 Hour Time Format

- (Lab_04_2_5XXXXXXXXX.py) ให้เขียนฟังก์ชัน `twelve_hr_time(hour, min)` ที่ดึงข้อมูลเวลาจากระบบแล้วแสดงผลเวลาในรูปแบบ 12 ชั่วโมง โดยให้เขียน function ทดสอบเอง ภายในเงื่อนไข `if __name__ == '__main__':`

Input	Output
8 30	8:30 am
20 30	8:30 pm

Think Python: How to Think Like a Computer Scientist

27

Practice 3: Love6 Game

Love6 Game:

- (Lab_04_3_5XXXXXXXXX.py) ให้เขียนฟังก์ชัน `love6(first, second)` โดย `first` และ `second` เป็นจำนวนเต็มทั้งคู่
 - ฟังก์ชันจะคืนค่า `True` ก็ต่อเมื่อ
 - ตัวใดตัวหนึ่งมีค่าเท่ากับ 6
 - ผลบวกของทั้งสองตัวมีค่าเท่ากับ 6
 - ผลต่างของทั้งสองตัวมีค่าเท่ากับ 6
 - นอกจากนี้จะคืนค่าเป็น `False`

28

http://www.kosbie.net/cmu/summer-12/15-112/handouts/notes-conditionals.html#Incorrect_usage

Incorrect Usage

- Negated Condition (with "else" clause)

No	Yes
<pre>b = True if (not b): print("no") else: print("yes")</pre>	<pre>b = True if (b): print("yes") else: print("no")</pre>

Think Python: How to Think Like a Computer Scientist

29

Incorrect Usage [2]

- Empty "if" clause

No	Yes
<pre>b = False if (b): pass else: print("no")</pre>	<pre>b = False if (not b): print("no")</pre>

30

Incorrect Usage [3]

- Using "if" instead of "and"

No	Yes
<pre>b1 = True b2 = True if (b1): if (b2): print("both!")</pre>	<pre>b1 = True b2 = True if (b1 and b2): print "both!"</pre>

- Avoiding "else"

No	Yes
<pre>b = True if (b): print("yes") if (not b): print("no")</pre>	<pre>b = True if (b): print("yes") else: print("no")</pre>

Think Python: How to Think Like a Computer Scientist

31

Incorrect Usage [4]

- Using Boolean logic instead of "if"

No	Yes
<pre>x = 42 y = ((x > 0) and 99)</pre> <p># Or:</p> <pre>x = 42 y = (((x > 0) and 99) or ((x < 0) and 88) or 77)</pre>	<pre>x = 42 if (x > 0): y = 99</pre> <p># Or:</p> <pre>x = 42 if (x > 0): y = 99 elif (x < 0): y = 88 else: y = 77</pre>

32

Incorrect Usage [5]

- Using Boolean arithmetic instead of "if"

No	Yes
<pre>x = 42 y = ((x > 0) * 99)</pre>	<pre>x = 42 if (x > 0): y = 99 else: y = 0</pre> <p># Or:</p> <pre>y = 99 if (x > 0) else 0</pre>

Think Python: How to Think Like a Computer Scientist

33

References

- <http://www.cs.cmu.edu/~112/notes/notes-data-and-exprs.html>
- <http://www.kosbie.net/cmu/summer-12/15-112/handouts/notes-conditionals.html>
- Guttag, John V. *Introduction to Computation and Programming Using Python, Revised*